

Pumperne, saa vilde det, forekommer det mig, være meget ubefindigt, om Rigsdagen bandt sig endnu fastere dertil efter et Forslag, der ikke kan vise os en sikkrere Udvei end den foreliggende. Ulykken ved den hele Anstalt er jo netop den, at medens den har en aarlig Udgift af omtrent 232,000 Rd., skal dens Hovedindtægt, 175,000 Rd., komme ind ved Forestillinger; thi hvorledes er det muligt for noget Menneſte at beregne, om disse 175,000 Rd. ville komme ind, eller om der vil komme Mere eller Mindre? Vi have hørt en Minister erklære her i Salen, at fordi der kom en Pepita og dansede paa Folketheatret, maatte det lgl. Theater staae tomt og derfor have et yderligere Tilskud. Vi have seet, at naar de store Kunstnere bleve fornærmede paa Theaterbestyrelsen og gif bort, saa led Theatret et betydeligt Tab. Vi have seet, at ved en Konges Død maatte vi tilskyde betydelige Beløb osv. osv.; men er dette, saa, hvorledes er det da muligt paa nogen Maade at fikke sig mod Sligt, saalænge Theatret er en Statsanstalt? Jeg kan derfor ikke troe, at Rigsdagen, efter at den i 20 Aar har kæmpet for, at Staten ikke skulde blive nøiere knyttet til Theatret, end den allerede er, nu skulde gaae ind paa at binde sig for de kommende Tider. Der blev i Sessionen 1851 her i Rigsdagen vedtaget en Beslutning, som er sat i Spidsen for den foreliggende Commissionsbetænkningens Motiver; derefter skulde der arbeides hen til, at Statens aarlige Tilskud til Theatret skulde indskrænkes til en for en vis Arrække bestemt fast Sum; medens alle andre Krav skulde bortfalde. Dette er ikke fyldestgjort ved denne Lov, og er der Noget, der tvivler derom, vil jeg bede ham gennemlæse Forhandlingerne fra den Tid og navnlig see, hvorledes Finantsudvalget i sin Heelhed og Ordforenen for Finantsudvalget, den samme ærede Rigsdagsmand, som igaar sluttede Forhandlingerne, da udtalte sig om den særegne Stilling, som Theatret nu for Tiden havde hos os, og hvorledes han ønskede, at det kom til at indtage en ganske anden fri Stilling, i Lighed med hvad der er Tilfældet i andre Lande; jeg troer da ikke, at Noget vil kunne tvivle om, at det, som man den-

gang ønskede og stræbte efter, er saa langt fra at være fyldestgjort ved dette Lovforslag, at det tvertimod er tilintetgjort, jeg kunde næsten sige, for bestandig — i alt Fald have vi givet Magten fra os til at kunne faae det forandret. Jeg kan ikke troe, at dette Lovforslag paa nogen Maade kan føre os til det Maal, som man dengang stræbte efter, og som man ogsaa senere bestandig har haft for. Die her i Salen, idetmindste fra en stor Deel Medlemmers Side, jeg kan ikke see, at det med nogensomhelst Ændring i de enkelte Punkter kan være istand til at føre os dertil. Det Punkt, om man skulde give Theatret en langt større Selvstændighed overfor Statskassen, eller om man skulde give det hen til en privat Entreprise, er Commissionsen gaaet meget let hen over, idet den i den Henseende blot har henviist til Betænkningen for 17 Aar tilbage. Men Forholdene hertilands have jo dog siden den Tid udviklet sig i en meget betydelig Grad, og Forholdene her i Kjøbenhavn have det jo ogsaa, f. Ex. naar man seer hen til det foregædte Folketal og til de opstaaede private Theatre. Det er dog Hensyn, som man skulde tage under alvorlig og nøie Overveielse, inden man gaaer hen og stiller saadanne Forbringinger til os. Jeg kan altsaa ikke troe, at det er muligt ved at fremme dette Lovforslag at bringe vor Stilling til Theatret til nogetsomhelst ønskeligt Resultat, og jeg kan heller ikke efter de Udtalelser, der ere faldne, og efter hvad der forekommer mig ganske at ligge i Sagens Natur, at Kunsten trives bedst under en langt større Frihed end den, der kan findes ved en saadan Statsanstalt, troe, at det enten for Kunsten eller for Kunstnerne kan være ønskeligt, at dette Lovforslag fremmes. Jeg maa derfor ønske, at dette Lovforslag stedes til Borden jo før jo hellere, og at vi istedet, indtil der foreligger os et Forslag fra et heelt andet Udgangspunkt, blive ved at yde vor Understøttelse til Theatret paa den gamle Maade.

Retteller:

Sp. 1429 Lin. 20: „som tillige er virksomt“ læs: „som er mere virksomt“.
 Sp. 1430 Lin. 31: „1/8“ læs: „1/4“.